

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013692	IES Val do Tea	Ponteareas	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Antropoloxía	1º Bac.	4	140

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	10
4.2. Materiais e recursos didácticos	11
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	11
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	11
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	12
6. Medidas de atención á diversidade	12
7.1. Concreción dos elementos transversais	13
7.2. Actividades complementarias	13
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	14
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	15
9. Outros apartados	15

1. Introducción

A materia de Antropoloxía encádrase dentro da Filosofía e, polo tanto, debe ser tamén unha introdución á mesma. Así mesmo, desde unha postura holística e interdisciplinar debe proporcionar unha comprensión crítica da propia cultura e do que é o ser humano desde un punto de vista filosófico. A materia ofrece unha oportunidade para adquirir perspectivas múltiples sobre a condición humana (filosóficas, biolóxicas, lingüísticas, socio culturais...) ao mesmo tempo que ofrecer os instrumentos para un cuestionamento do etnocentrismo, androcentrismo e eurocentrismo desde o relativismo cultural. As ferramentas metodolóxicas propias da disciplina (o traballo de campo, estudo de caso, etc.) serán claves na implicación autónoma e activa do alumnado na súa formación.

A materia, optativa con 4 horas semanais para un grupo de 1º Bacharelato con 8 alumnas e alumnos (de dúas modalidades), organízase cunha metodoloxía participativa e principalmente por proxectos para favorecer unha aprendizaxe significativa.

Durante os tres trimestres traballaranse aspectos teóricos e metodolóxicos propios da materia, á vez que se vai desenvolvendo un proxecto de traballo de investigación que deberá ser entregado no terceiro.

Os criterios de avaliación e os mínimos indicadores de logro están deseñados cos obxectivos indicados. A programación desenvólvese polo tanto nunha avaliación continua, e cun peso específico para o traballo de investigación do terceiro trimestre.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Identificar o obxecto de estudo da antropoloxía, empregando con propiedade os seus conceptos e termos e discernindo entre as súas ramas e escolas para analizar e comprender os problemas propios do seu campo.	1-2-3-4-5		2		11	1		1
OBX2 - Entender e valorar as reflexións que a filosofía ven facendo desde os seus inicios sobre a natureza humana, guiada pola intención de atopar aquel ou aqueles elementos que puidesen constituír o feito radical e específico que nos caracteriza, facendo unha comparación histórica das respostas así como confrontándoas coas aportadas por outras ramas do saber, para apreciar que, malia a historicidade das respostas, a cuestión de entender en que consiste ser humano parece que formará parte perenne das interrogacións que nos facemos para dármonos sentido e darllo ao mundo.	1-2-3-4-5		2	1	40	3		1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Examinar o proceso de hominización debuxando a árbore filoxenética do ser humano e reconstruíndo o curso da evolución humana mediante o estudo dos restos fósiles, e clarificar o proceso de humanización identificando os distintos factores que interveñen nel, para manter unha actitude harmoniosa e respectuosa co medio e cos seres vivos, así como unha actitude crítica ante posturas dogmáticas respecto á aparición do ser humano ou ás diferenzas entre individuos e grupos humanos.	1-2-3-4-5	3	2	1	20-31	1-2-4		1
OBX4 - Recoñecer a gran variabilidade da especie humana froito da bioloxía, identificando as achegas relativas á herdanza, a cultura e a interacción co medio ambiente nas poboacións humanas anteriores e actuais, para construír unha actitude crítica e de rexeitamento ante as discriminacións por razón de xénero, orixe racial ou étnica, lugar de nacemento ou veciñanza e unha actitude respectuosa e solidaria con todo ser humano e cos outros animais.	1-2-3-4-5	3	2	1	20-31	1-2-3-4		1
OBX5 - Entender ao ser humano como animal social, e estudar a cultura e a sociedade desde un punto de vista antropolóxico, incidindo nos métodos de investigación e nas diferentes escolas antropolóxicas, comprendendo a importancia da endoculturación e da antropoloxía do parentesco, e analizando o etnocentrismo e o relativismo cultural, para entender a construción social da cultura, a diversidade cultural e as actuais culturas globalizadas.	1-2-3-4-5	3	2-4	1-2	40	1-2-3		1
OBX6 - Analizar a importancia da produción cultural, tanto material como inmaterial, para comprender os procesos de patrimonialización cultural, entender e valorar os aspectos e as manifestacións propias da cultura galega, e para poder desenvolver traballos etnográficos ou etnolóxicos sobre a mesma.	1-2-3-4-5	3	2-4	1-2	31-40	1-2-3	3	1-2

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	O Saber antropolóxico	Adentrarémonos nas principais características da antropoloxia como, desde a filosofía, un estudo multidisciplinar, holístico e científico sobre o ser humano.	9	10	X		
2	A cuestión humana: Antropoloxía filosófica	Introdución ás grandes concepcións do ser humano na filosofía.	20	34		X	
3	Hominización e Humanización: antropoloxía física	Estudo dos grandes elementos e procesos evolutivos (biolóxicos e histórico culturais) definidores do Spiens	28	38	X		
4	Homo cultura: a antropoloxía socio cultural	Aproximación á condición socio cultural do ser humano, e aos instrumentos metodolóxicos da antropoloxia (relativismo, traballo de campo, observación participante, posicións enic e etic, etc...)	28	38			X
5	Traballo de Campo: Galicia	Deseño e aproximación á realización dun traballo de campo dun aspecto concreto da cultura galega.	15	20	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	O Saber antropolóxico	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Delimitar e precisar o campo de estudo da antropoloxía, así como a súa metodoloxía e as súas técnicas.	Expresa de xeito oral ou escrito os rascos principais teóricos e metodolóxicos da antropoloxia	PE	100
CA1.2 - Definir e concretar o obxecto peculiar de estudo das ramas da antropoloxía.	Expresa de xeito oral ou escrito os rascos das ramas da antropoloxia		
CA1.3 - Diferenciar a antropoloxía doutros saberes.	Expresa de xeito oral ou escrito os rascos da antropoloxía con outros saberes		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A Antropoloxía. - Definición. - Obxecto.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Fins. - Método e técnicas dos estudos antropolóxicos. - Ramas da antropoloxía. - Antropoloxía física. - Antropoloxía sociocultural. - Antropoloxía filosófica. - A antropoloxía e a súa relación con outros saberes.

UD	Título da UD	Duración
2	A cuestión humana: Antropoloxía filosófica	34

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Analizar o papel da antropoloxía filosófica entre as outras disciplinas filosóficas mediante a consideración rigorosa do papel que xoga o ser humano na definición mesma desas disciplinas, e a lectura crítica de textos centrais da tradición do pensamento occidental que perfilan esa relación.	Analiza criticamente mediante unha exposición escrita ou oral as teorías filosóficas do ser humano, así como as pensadoras e pensadores máis relevantes.	PE	100
CA2.2 - Reflexionar sobre a situación filosofía na súa análise do ser humano, logo da conformación da antropoloxía sociocultural como ciencia social autónoma e da antropoloxía físicobiolóxica como ciencia natural que estuda a natureza humana, debatendo de xeito argumentado e construtivo sobre a posibilidade dun espazo propio para esa indagación filosófica.	Expresa de xeito oral ou escrito sobre a influencia das achegas da antropoloxía biolóxica na indagación filosófica		
CA2.3 - Repasar as variacións históricas de teorías que, tanto en tradicións non occidentais como na nosa tradición filosófica, xurdiron para explicar a natureza humana, encadrando esas variacións nas grandes liñas que determinaron as diferenzas entre as distintas épocas da historia da filosofía.	Expresa de xeito oral ou escrito o papel que xoga a concepción do ser humano nos principais modelos de pensamento occidental nas diferentes época e culturas		
CA2.4 - Presentar organizadamente as grandes teorías filosóficas que pretenderon dar co trazo da especificidade dos humanos, usando ferramentas TIC axeitadas e, de ser o caso, confrontando os argumentos desas teorías cos coñecementos aportados, tanto no eido sociocultural como no físico-biolóxico, por outras disciplinas antropolóxicas alleas á filosofía.	Expresa de xeito oral ou escrito os grandes modelos filosóficos utilizando ferramentas TIC integrandos aportacións interdisciplinares dun xeito holístico.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- A antropoloxía entre as disciplinas filosóficas.
- A posición ontolóxica do ser humano.
- As raíces antropolóxicas da ética, a estética e a filosofía política.
- A antropoloxía filosófica na era da antropoloxía físico-biolóxica e da antropoloxía sociocultural.
- A idea da natureza humana na tradición filosófica.
- O problema da natureza humana desde outros horizontes culturais.
- Na filosofía antiga.
- No medievo.
- Do renacemento á ilustración.
- Desde o século XIX.
- A busca da especificidade humana.
- Autoconsciencia e consciencia da finitude.
- A linguaxe e o simbolismo.
- A praxe en liberdade.
- As paixóns e os afectos.

UD	Título da UD	Duración
3	Hominización e Humanización: antropoloxía física	38

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Analizar o proceso de hominización, repasando o rexistro de restos fósiles que testemuñan o proceso evolutivo que levou á posibilidade de esclarecer a árbore filoxenética do ser humano ata a aparición da especie homo sapiens, a través do estudo das especies prehomínidas e homínidas.	Analiza os grandes rascos de xeito oral ou escrito o proceso de hominización no rexistro fósil de homínidos e prehomínidos	PE	100
CA3.2 - Coñecer a humanización como proceso evolutivo de adaptación ao medio, comprendendo a plasticidade biolóxica do ser humano que lle permitiu crear a cultura a través da análise da importancia da linguaxe simbólica, da fabricación de ferramentas, da transmisión de coñecementos e do pensamento abstracto.	Demostra coñecemento da plasticidade biolóxica base da adaptación cultural nos elementos principais (lingua, ferramentas, comunicación e pensamento abstracto)		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Recoñecer a gran diversidade e variabilidade da especie humana a través do traballo colaborativo do alumnado, fortalecendo nel unha actitude positiva e respectuosa cara ás diferenzas, apreciándoas como enriquecedoras.	Expresa recoñecemento de xeito oral ou escrito a diversidade e variabilidade da especie humana no traballo colaborativo		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A evolución humana: o proceso de hominización. - A orixe do homo sapiens desde o punto de vista evolutivo. - A árbore filoxenética. - O proceso de humanización. - A adaptación do homo sapiens ao medio: a linguaxe, a técnica e o pensamento abstracto. - O papel da muller na humanización. - A diversidade biolóxica das poboacións humanas. - O papel da herdanza, a cultura e o medio ambiente na mesma. - Significado das variacións físicas das poboacións humanas e a súa importancia para o conxunto da especie.

UD	Título da UD	Duración
4	Homo cultura: a antropoloxía socio cultural	38

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Definir ao ser humano desde a súa dimensión social e cultural, entendendo a súa pertenza a diferentes grupos sociais, e comprendendo a noción de rol social e cultural.	Mostra comprensión oral ou/e escrita da dimensión socio/cultural do ser humano pola súa participación en grupos e desempeño de roles sociais	PE	100
CA4.2 - Analizar o termo cultura, asumindo a súa importancia social, salientando os axentes e os procesos de endoculturación, distinguindo as achegas das diferentes escolas antropolóxicas, e comprendendo as perspectivas emic e etic.	Analiza oral ou/e de forma escrita da complexidade do concepto de cultura e dos seus procesos de adquisición.		
CA4.3 - Comprender, aceptar e valorar a diversidade cultural e as diferenzas sociais, entendendo as implicacións do etnocentrismo e do relativismo cultural, e distinguindo entre multiculturalismo, interculturalismo e transculturalismo.	Mostra unha comprensión e valoración da diversidade cultural diferenciando entre o etnocentrismo, antrocentrismo e eurocentrismo do relativismo cultural		
CA4.4 - Describir e entender as producións culturais, tanto materiais como inmateriais, e comprender a importancia da patrimonialización da cultura nas sociedades actuais.	Describe e entende os produtos culturais (materiais e inmateriais) e o seu valor como patrimonio na sociedade		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.5 - Entender a importancia da linguaxe e do parentesco en todos os procesos culturais e sociais ao longo do tempo.	Comprende o peso do parentesco na cultura e sociedade		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A Antropoloxía sociocultural. - Os métodos de investigación. - As escolas antropolóxicas. - O ser humano como animal social. - O rol social e cultural. - A dimensión social e cultural da linguaxe. - As diferenzas sociais. - Definición de cultura e endoculturación. - A construción social da cultura. - Culturas tradicionais e culturas globalizadas. - A diversidade cultural. - Etnocentrismo e relativismo cultural. A análise da cultura desde as perspectivas emic e etic. - Multiculturalismo, interculturalismo e transculturalismo. - A diversidade cultural sobre o sexo: sexualidade, sexo e xénero. - Os universais culturais. - A produción cultural material e inmaterial. - O hábitat. - Os costumes e tradicións. - As manifestacións culturais. - Antropoloxía do parentesco.

UD	Título da UD	Duración
5	Traballo de Campo: Galicia	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Delimitar e precisar o campo de estudo da antropoloxía, así como a súa metodoloxía e as súas técnicas.	Comprender as técnicas e metodoloxía da Antropoloxía previa realización do traballo de campo	TI	100
CA4.6 - Reflexionar sobre os aspectos propios da cultura e da sociedade galega, desenvolvendo un traballo de campo, desde os puntos de vista etnográfico ou etnolóxico.	Realización dun proxecto cun traballo de campo, individual ou en grupo (etnográfico ou etnolóxico) sobre algún aspecto da cultura / sociedade galega		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A Antropoloxía. - Método e técnicas dos estudos antropolóxicos. - A Antropoloxía sociocultural. - Os métodos de investigación. - As escolas antropolóxicas. - A produción cultural material e inmaterial. - O hábitat. - Os costumes e tradicións. - As manifestacións culturais. - Antropoloxía cultural galega e a súa patrimonialización. Etnografía e etnoloxía.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A materia de antropoloxía terá un carácter práctico, holístico, interdisciplinar e crítico: práctico, xa que desde unha posición que quere ir máis alá da mera transmisión de contidos teóricos, busca contribuír no alumnado a unha comprensión holista e interdisciplinar do que é o ser humano e a súa cultura no marco do pensamento filosófico; crítica porque pretendendo ir máis alá da mera comprensión cotiá pretende achegarse á comprensión da/do especialista, cuestionando o etnocentrismo/androcentrismo/eurocentrismo desde o relativismo cultural. Tendo isto en conta, propónse unha orientación metodolóxica baseada en:

- Promover a autonomía do alumnado para obter e analizar a información referida ás cuestións e problemas antropolóxicos.
- Promover o diálogo e o debate horizontal entre iguais como un medio para desenvolver estratexias de información e conceptualización.
- Promover a lectura e análise de textos, así como a composición de textos propios e exposicións orais e escritas.
- Normalizar o uso de vocabulario técnico específico en niveis de rigor lóxico e de coherencia argumentativa sobre contidos propios da materia.
- Manter unha perspectiva histórica sobre a orixe e a evolución do pensamento antropolóxico.
- Actuar seguindo pautas de estándares profesionais na esixencia do traballo individual e colectivo: puntualidade, dedicación, actitude, seguimento das instrucións de traballo, etc.
- Ofrecer liñas argumentais sinxelas e básicas que axuden á lectura dos textos propostos no curso.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Apuntamentos do profesor
Libros de lectura
Aula virtual da materia.
Ordenador conectado a internet, proxector, altavoces
Caderno de campo

Daranse apuntamentos sobre: a) Introducción ás escolas antropolóxicas e aos diferentes enfoques de estudo en antropoloxía; b) antropoloxía física; c) antropoloxía filosófica; d) antropoloxía cultural; e) deseño e elaboración de traballo de campo.

Os libros de lectura son os seguintes: a) R. KIPLING: O libro da selva; F. KAFKA: A metamorfose; b) X.R. MARIÑO FERRO: Autobiografía dun labrego.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Comentario crítico libre a partires do visionado dunha curta de contido etnográfico.

Comentario crítico guiado sobre textos breves con referencia á antropoloxía filosófica.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	9	20	28	28	15	100
Proba escrita	100	100	100	100	0	85
Táboa de indicadores	0	0	0	0	100	15

Criterios de cualificación:

1. PROBA ESCRITA TRIMESTRAL FORMATO TEST: 80% da cualificación.
2. ESTADO DO TRABALLO DE CAMPO: valoración sobre o estado do traballo de campo anual, que valerá un 5% da cualificación. Para superar a avaliación é obrigatorio ter nota positiva neste apartado.
3. LECTURA: proba de comentario guiado sobre a lectura obrigatoria da avaliación, que valerá o 15% da cualificación. Para superar a avaliación é obrigatorio ter nota positiva neste apartado.
4. CUALIFICACIÓN ORDINARIA: media aritmética das cualificacións das avaliacións. Non se esixe nota mínima nunha avaliación para facer media, pero si hai que ter notas positivas nas tras avaliacións nos anteriores apartados 2 e 3.
5. CRITERIOS DE REDONDEO PARA A AVALIACIÓN TRIMESTRAL: redondéase ao enteiro máis próximo e, no caso de equidistancia, ao enteiro superior.

6. CRITERIO DE REDONDEO PARA A CUALIFICACIÓN ORDINARIA/EXTRAORDINARIA: redondéase ao enteiro superior máis próximo.

Criterios de recuperación:

7. RECUPERACIÓN DE AVALIACIÓN: a) PROBA ESCRITA FORMATO TEST que sumará o 80% da cualificación da avaliación; b) ESTADO DO TRABALLO DE CAMPO: 5% da cualificación. Para superar a avaliación é obrigatorio ter nota positiva neste apartado. No caso de que xa estivera superado non deberá recuperarse esta parte; c) LECTURA: 15% da cualificación. Para superar a avaliación é obrigatorio ter nota positiva neste apartado. No caso de que xa estivera superado non deberá recuperarse esta parte.

8. PROBA FINAL DE RECUPERACIÓN E PARA SUBIR NOTA: proba global sobre toda a materia que valerá o 80% da cualificación final, á que deberá engadirse as cualificacións das lecturas e do traballo de campo.

9. PROBA E CUALIFICACIÓN EXTRAORDINARIA: proba global sobre toda a materia, que incluírá contidos sobre as lecturas e o traballo de campo. Valerá o 100% da cualificación.

10. CRITERIO DE REDONDEO PARA A PROBA FINAL DE RECUPERACIÓN E PARA SUBIR NOTA: redondéase ao enteiro superior máis próximo.

11. CRITERIO DE REDONDEO PARA A CUALIFICACIÓN DA PROBA EXTRAORDINARIA: redondéase ao enteiro superior máis próximo.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

1. Elaboración de boletíns trimestrais que recollan aspectos das tres avaliacións.
2. Elaboración dun glosario explicativo sobre as principais escolas filosóficas (entregar no 1º trimestre)
3. Lectura dun dos textos propostos para o curso de antropoloxía (entregar no 2º trimestre)
4. Deseño dun traballo de campo e exposición dos obxectivos que se pretenden acadar (3º trimestre)
5. A aula virtual xogara un papel esencial no seguimento, avaliación e recuperación da materia: (de ser o caso) publicárase o material preciso para a resolución dos boletíns.

6. Medidas de atención á diversidade

Son medidas de atención á diversidade as actuacións, estratexias e/ou programas destinados a proporcionar unha resposta axustada ás necesidades educativas do alumnado (Artigo 7, Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación).

De ser preciso, desenvolveranse as seguintes medidas de atención á diversidade segundo o caso:

1. Adecuación da xestión da aula ás características do alumnado, procurando a participación, o acceso aos recursos, favorecendo a convivencia e aprendizaxe compartida.
2. Adecuación de espazos e de tempo, sobre todo nas probas escritas.
3. Adecuación dos materiais didácticos (marxes, pauta, tipo e tamaño de letra, tamaño do papel, etc...).
4. Comunicación fluida coa persoa titora e coa persoa xefa do departamento de orientación.
5. Adecuación da programación didáctica: unha vez identificadas as barreiras (accesibilidade física, sensorial, cognitiva e emocional) deseñaranse actividades partindo dos principios do DUA para que as aprendizaxes sexan accesibles.
6. Incorporación de metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos e titoría entre iguais, aprendizaxes por proxectos.
7. Posta en marcha de medidas de reforzo educativo ou, no seu caso, de enriquecemento curricular.
8. Atención educativa ao alumnado que, por circunstancias diversas presente, xustificadamente, dificultades para unha asistencia continuada ao centro.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial					X
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e en valores			X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero		X	X	X	
ET.9 - Creatividade				X	X
ET.10 - Prevención e resolución pacífica de conflitos.			X	X	

Observacións:

Tempo adicado á lectura e á oratoria:

Ademais dos textos cos que traballemos, en cada avaliación o alumnado lerá unha novela: 1ª avaliación) R. KIPLING: O libro da selva; 2ª avaliación) F. KAFKA: A metamorfose; 3ª avaliación) X.R. MARIÑO FERRO: Autobiografía dun labrego. Canto á oratoria, é inherente ao desenvolvemento das clases dado o enfoque dialóxico que lles imprimimos.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita Museo pobo galego en Compostela	Visita guiada con actividades como exemplo do método etnográfico	X		
Saídas traballo de campo	Exemplos de observación participación de rituais (misa, funeral, boda) e festas			X
Visita ao museo provincial de Pontevedra	Piornedo: exemplo cultura campesina. Castro Navia (Vilela): cultura castrexa			X
Viaxe a Atapuerca,	Visita ao museo da evolución en Palencia e ao xacemento de Atapuerca,		X	

Observacións:

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
A organización e secuencia das unidades didácticas foi adecuada ás características do alumnado.
Os criterios de avaliación de cada unidade didáctica foron axeitados para o logro efectivo por parte do alumnado.
Os contidos de cada unidade didáctica foron axeitados para o logro efectivo por parte do alumnado.
A secuencia de criterios de avaliación e contidos foi acertada para o logro das aprendizaxes por parte do alumnado.
Metodoloxía empregada
O principio 1 do DUA (proporcionar múltiples formas de presentación da información) respectouse ao longo das unidades didácticas,
O principio 2 do DUA (proporcionar múltiples formas de acción e representación) respectouse ao longo das unidades didácticas.
O principio 3 do DUA (proporcionar múltiples formas de motivación) respectouse ao longo das unidades didácticas.
As interaccións entre o alumnado contribuíron á construción das aprendizaxes.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Os recursos didácticos e materiais empregados foron variados e funcionais ao longo das unidades didácticas.
A dixitalización está presente na procura de información e realización de actividades.
Medidas de atención á diversidade
A atención á diversidade tivo en conta as consideracións recollidas nos Protocolos de actuación da Consellería de Educación.
As medidas de atención á diversidade necesarias adoptáronse o antes posible de xeito efectivo tendo en conta as necesidades educativas do alumnado.
Clima de traballo na aula
A metodoloxía empregada promoveu a participación e motivación de todo o alumnado de xeito activo e efectivo.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Houbo coordinación coas familias ao longo do proceso de ensino-aprendizaxe.
Houbo coordinación entre o profesorado.

Outros
Os instrumentos de avaliación foron axeitados para a constatación obxectiva das aprendizaxes por parte do alumnado.
Ofreceuse unha retroalimentación axeitada ao alumnado por parte do profesorado.
Fomentouse e levouse a cabo a autoavaliación.
Fomentouse e levouse a cabo a coavaliación.

Descrición:

Cada indicador valorarase nunha escala de 1-5, sendo 1 a menor consecución e 5 a maior consecución.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A través de PROENS farase un seguimento ao final de cada unidade didáctica, extraendo un indicador de logro sobre o cumprimento da PD. Os resultados serán comunicados á xefatura de departamento nunha reunión de departamento. No seguimento teremos en conta:

1. A adecuación de número de sesión previstas para cada UD.
2. O desenvolvemento de contidos en cada UD.
3. Os resultados das cualificacións de cada UD.
4. A adecuación da metoroloxía e dos materiais didácticos.

Do seguimento da programación extraeremos resultados que se materializarán en

5. Proposta de melloras para o curso e, sobre todo, para cursos posteriores.

9. Outros apartados